RUSKI INWALID

№ 164.

WTOREK. 13 Lipca 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: z Petersburga. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Franciia. Angliia. Hiszpaniia.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Petersburga, 13 *Lipca.*

Nayiaśnieyszy Cesarz IMść wyiechał z Petersburga do Carskiego Sieła w przeszły czwartek o godzinie trzeciey z południa, a ztamtąd nazaiutrz w dalszą puścił się podróż do Moskwy, unosząc z sobą wiernych swoich poddanych życzenia.

— Pani *Catalani* iakośmy iuż donieśli, spiewała w Carskiem Siele i Pawłowsku w obecności Nayiaśnieyszey rodziny, i zaszczycona została kosztownemi podarunkami.

— Po iedynasty dzień b. m. zawinęło do portu Kronsztadzkiego 511 rozmaitych okrętów kupieckich tak z towarami iak z balastem.

— Trwa u nas ciągle piękne lato i ciepło w cieniu do 20, a na słońcu do 30 i 32 stopni dochodzi.

z Wilna, 2 *Lipca.*

Gimnazyum przy cesarskim uniwersytecie wileńskim, zakończyło dnia 28 t. m. publiczne uczniów popisy. Uroczysty ten dla młodzieży szkolney obchod, rospoczęty na dniu 17 miesiąca czerwca, przez cały ciąg swoiego trwania zaszczycany był licznem zgromadzeniem gości, z duchowieństwa, urzędników i obywateli, w liczbie których JWW. Biskup i kawaler *Kundzicz*, Archimandryta *Joil*; rzeczywisty radca stanu, Jenerał dyrektor poczt i kawaler *Bucharski*; radca stanu i kawaler Marszałek Guberski *Ròmer*, wiele oraz Dam dostoynych, okazałość obrzędu tego pomnażali. JJWW. Rektor uniwersytetu radca stanu i kawaler *Malewski*, astronom obserwator radca kollegialny i kawaler *Sniadecki*, professor radzca kolegialny i kawaler *Grodeck*, i inni członkowie uniwersytetu raczyli przewodniczyć popisowi młodzi, która odpowiadaiąc na czynione sobie pytania, starała się dowodzić korzyści w ciągu roku oduiesionych.

Uczniowie celuiący nauką i obyczaiami zda-

niem zgromadzenia gymnazyynego zasłużyli na publiczną pochwałę następuiący:

Z Klassy I. Busz Tadeusz, Buksz Wilhelm, Chodzko Stanisław, Ciechanowicz Piotr, Dmitrewski Alexander, Dąbrowski Wiktor, Filipowski Adam, Feder Jakób, Gurski Walenty, Grodkowski Józef, Gromnicki Xawery, Juchniewicz Michał, Iszliński Ludwik, Iwanowski Józef, Iwaszkiewicz Józef, Jankowski Alexander, Kukiel Edward, Kłopotowski Jan z domu dobroczynności, Łopata Platon, Milkiewicz Franciszek, Melech Jan, Michałowski Stanisław, Narbut Konstanty, Narkiewicz Klemens, Pawluć Antoni, Michniewicz Stanisław z domu dobroczynności, Skibiński Platon, Swięcicki Hipolit pierwszy, Swięcicki Hipolit drugi, Syrewicz Antoni, Tom Wilhelm, Taraszkiewicz Michał, Walter Adolf, Wrotnowski Zenon, Wrotnowski Wacław, Wilkaniec Kleofas z domu dobr, Zienkowicz Dominik, Skoczkowski Franciszek, Stępkowski August, Zakrzewski Grzegorz. *Z klassy II.* Aucypa Kazimierz, Bartoszewicz Marcin, Czerski Adam, Chomiński Xawery, Dłuski Stanisław, Jursza Jakób, Kulwiec Daniel, Kozłowski Piotr, Latuszyński Alexander Lipnicki Tadeusz, Mińkiewicz Ambroży, Oleszkiewicz Antoni, Olszewski Bolesław, Renigier Anicety, Rodziewicz Edward, Sakowicz Dyonizy, Szantyr Jakób, Skibiński Wincenty, Słowacki Juliusz, Szymkiewicz Józef, Szulc Edward, Walicki Alfons, Wasilewski Robert, Wener Ferdynand, Korwel Karol. *Z klassy III.* Ebers Henryk, Iuszkiewicz Iózef, Ianuszkiewicz Iakób, Korewa Alexander, Komar Ignacy, Lubecki Włodzimierz, Naginiewicz Błażey, Oczapowski Adam, Rogalski Józef, Szpitznagiel Alexander, Sidorowicz Leopold, Szymkowicz Iózef, Sawicki Antoni, Skibiński Iózef, Byszewski Adam, Dulski Iakob, Sznell Ian. *Z klassy IV*, Bortkiewicz Iozef, Fokk Jan, Iwanowski Eustachy, Kątkowski Michał, Karczewski Bolesław, Kochański Wiktor, Malewicz Marcelli, Rumbowicz Szczęsny, Römer Edward, Rapacki Xawery, Stanilewicz Stanisław, Sobolewski Jan, Staniewicz Alexander, Wersocki Adam, Woyniłowicz Mikołay, Szkultecki Romuald. *Z klassy V.* Budrewicz Ignacy, Chodźko Aleksander, Grzymała Waleryan, Jurgiewicz Antoni, Jankowski Antoni, Karczewski Iulian, Odyniec Leon, Szpicnagiel Ludwik, Wołodkowicz Iózef, Żyliński Wincenty. *Z klassy VI.* Bartoszewicz Iózef, Biergiell Władysław, Chomiński Stanisław, Derszkof Piotr, Drzewicki Wiktor, Ianuszewski Ignacy, Kublicki Adolf, Kamiński Antoni, Mickiewicz Alexander, Rusiecki Prosper, Siemaszko Alexander, Staniewicz Emeryk, Rogalski Leon.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Frankfort 20 Czerwca.

Akt ostateszny podpisany przez pełnomocników niemieckich w Wiedniu względem rozwinięcia i umocnienia związku Niemieckiego. (Ciąg dalszy).

Art. 11. Zgromadzenie związkowe uchwala w kommissyi prostą większością kresek postanowienia, które się tyczą ogólnego interessu związku. Sposób ten używa się we wszelkich przypadkach, gdzie powszechne zasady zastosować, albo uchwalone iuż ustawy i urządzenia przywieść do skutku wypada, słowem na wszelkich obradach, których akt związku lub późnieysze postanowienia od tego prawidła nie wyłączyły.

Art. 12. W przypadkach tylko wyraźnie aktem związku wymienionych, i gdy idzie o wypowiedzenie woyny albo zatwierdzenie traktatu pokoiu ze strony związku, iakoteż gdy wypada postanowić względem przyięcia nowego iakiego członka do związku, zbiera się zgromadzenie w całym swoim składzie. Kommisya rozstrzyga zachodzącą w tey mierze wątpliwość. Zgromadzenie ogólne nie roztrząsa rzeczy ani się naradza, lecz tylko kreskuie, czyli postanowienie uchwalone w kommissyi ma bydź przyiętém lub odrzuconem; do tego zaś potrzeba większości dwóch trzecich części kresek.

Art. 13. Większość kresek nie stanowi względem następuiących przedmiotów: 1) przyięcia nowych lub odmiany istnieiących praw zasadniczych; 2) organicznego urządzenia iako środka do osiągnienia zamierzonych celów związku; 3) przyięcia nowych członkow do związku; 4) interesów religiynych. Wszakże ostateczne kreskowanie na podobne przedmioty może nastąpić po dokładném zgłębieniu i roztrząśnieniu pobudek, iakieby członkowie związku przeciwko temu przełożyli, co w żadnym razie nie powinno bydź wzbronionęm.

Art. 14. Co się tycze organicznych urządzeń, zgromadzenie ogólne, iednomyslnością głosów rozstrzyga nie tylko względem ich potrzeby, lecz nawet względem ich proiektu. Ieśli przyymie wniesione urządzenie, dalsze w tey mierze obrady względem przywiedzenia iego

do skutku zostawia kommissyi, która wszelkie zachodzące pytania większością kresek rozstrzyga, i w miarę okoliczności wybiera z grona swoiego delegacyą, końcem pogodzenia różnych zdań i wniosków, z przyzwoitym względem na szczególne stosunki i życzenia.

Art. 15. W przypadku, gdy członkowie związku wspólnie nie działaią, lecz przybieraią postać poiedyńczych, udzielnych i niepodległych kraiów, a zatèm szczególne swoie prawa popieraią, lub gdy ma bydź na nie włożony szczególny obowiązek, nie rozciągaiący się do ogółu, w tym razie nic w tey mierze bez ich uczestnictwa postanowić nie można.

Art. 16. Gdy posiadłości iakiego udzielnego domu niemieckiego przechodzą prawem następstwa do drugiego, w tym razie ogólne zgromadzenie związku stanowi, czyli i w iakim sposobie nowy posiadacz ma mieć kreski przywiązane do tych posiadłości, lecz tylko na ogólnem zgromadzeniu; w kommissyi bowiem żaden członek nie może mieć więcey iak iednę kreskę.

Art. 17. Zgromadzenie związkowe trudni się utrzymaniem prawdziwego ducha aktu związku, obiaśnieniem zawartych w nim przepisów, stosownie do celu tegoż związku, ieśliby względem tłumaczenia iego iaka zachodziła wątpliwość, i przyzwoitém zastosowaniem prawideł tegoż aktu we wszelkich zdarzyć się mogących przypadkach.

Art. 18. Gdy iedność i pokóy maią bydź ciągle utrzymane między członkami związku, przeto zgromadzenie związkowe, w przypadku zagrożenia lub przerwania domowey spokoyności i bezpieczeństwa iakiego z członków swoich, obmyślaiąc zaradcze środki, stosowne postanowienia według przepisów, obiętych w następnych artykułach, uchwala.

Art. 19. Gdyby między członkami związku wypadało lękać się poróżnienia, lub gdyby zatargi istotnie nastąpiły, w tym razie obowiązkiem iest zgromadzenia związkowego użyć stosownych do zaradzenia temu środków. Tym celem powinno nadewszystko starać się o utrzymanie stanu posiadłości. (d. c. n.)

Francyia.

z Paryża, 30 Czerwca.

Xiąże, *Otranto* (Fouchè) przez *Strażburg* przeieżdżał do *Paryża*. (Iedna z gazet czyni z tey okoliczności taką uwagę: Gdy o iego podróży przez *Niemcy* aż do *Renu* nic zgoła nie pisano, nawet o pozwoleniu królewskiem na powrót do Francyi naymnieyszey wzmianki nie było, może więc omyłka w imieniu tego podróżnego).

Trybunał departamentu *Tarn*, skazał Pana *Lacombe*, oficera na połowie żołdu zostaiącego, na dwuletnie więzienie i 200 fr. kary pieniężney, za pozorną obelgę familii królewskiey. Sąd kassacyyny wyrok ten uchylił.

Król od nieiakiego czasu tak był zapadł na zdrowiu, iż żadnego ruchu niemógł używać; lecz teraz ma się znowu dobrze i rozpoczął iuż zwyczayne swoie przechadzki. Wczora Baron *Fogel* pełnomocny minister Niderlandski miał u J. K. M. posłuchanie, na którem złożył od monarchy swoiego pismo, donoszące o naradzeniu syna Xiążęcia d'Orange. Póź niey przedstawieni byli Panowie: de *Rivierre* zastępuiący Barona *Uechtritz* w interessach Saxonii, i *Fleischmann* sprawuiący interessa Wirtemberskie. Po czem N. Pan pracował z Xiążęciem *Richelieu*, Hrabią *Siméon* i de *Serre*.

Sąd Królewski wydał dnia wczorayszego wyrok w sprawie Pana *Plancher*, wydawcy, i Pana *Guyon*, autora poematu heroicznego o missyiach z dodatkiem historyi missyonarzów równie niedorzeczney, iak gorszącey; lecz ten autor na obronę swoią powiadał, że wydał kilka dzieł w zupełnie przeciwnym duchu. Sąd iednakże każdego z nich skazał na dwumiesięczne więzienie i 200 franków kary pieniężney.

Moniter ogłasza dzisiay następuiący artykuł o zamieszaniach, które zaszły w niektórych departamentach zaraz po ruzruchach paryzkich:

Donosząc o buntowniczych skupieniach się w Paryżu, powiedzieliśmy że zamiarem naypierwszych podżegaczów było: „Utworzyć przy Izbach, „partyią zewnętrzną, którąby wszystkim ich „natchnieniom odpowiadała, a którą za pomocą „korrespondencyi spodziewali się rozszerzyć w „departamentach tak dalece, aby była grożącą „i niebespieczną Rządowi.“ To co zaszło w iednym i tymże czasie w rozmaitych punktach Francyi, dowodzi że ta nasza uwaga iest sprawiedliwą. Wszystkie zaburzenia które starano się wzniecić, iednostayne i też same miały cechy. Wszędzie młodzież, a szczególnie młodzież szkolna dawała hasło powstania, i ieśli gdzie kolwiek znaydywała posiłki, te zawsze były z ludzi klass nieoswieconych i nędzarzy, których skupienia się iakie kolwiek miałyby hasło, zawsze są smutne dla właścicieli.

W Rennes 8 Czerwcza, za nadeyściem wiadomości z Paryża, kilka set młodzieży powiększey części uczniów prawa i medycyny zgro-

madziło się na placu *aux Arbres* i wykrzykiwało: »*Niech żyie karta! Niech żyie konstytucya!* a niektórzy dodali: »*Niech żyie Król!* To zgromadzenie rozeszło się samo przez się koło godziny 9 wieczor; lecz nazaiutrz odnowiła się ta scena z okolicznościami nawet nieco ważnieyszemi. Koło godziny dziewiątey, prawie w chwilę zmiany warty, spostrzeżono wielki napływ młodzieży, zachęcaiącey dzieci, kobiet i wszystkich których spotykała, do wykrzykiwania: *Niech żyie karta!* Plac cały napełnił się zaraz wyrobnikami i pospólstwem, które wspólnie działało, a wyrobnicy iak się późniey okazało, byli przekupieni. Wszystko to zbroyne w kiie wydawało buntownicze i gorszące okrzyki i ledwie pollicyianci łącznie z żandarmeryią potrafili rosprorzyć ten natłok niespokoynych.

Nazaiutrz też rozruchy rospoczęte zostały znowu o teyże godzinie. Mer miasta Rennes wydał rozkaz o buntowniczych skupieniach się przypominaiący współobywatelom skutki i kary, na które się naraża ten, który będąc ostrzeżonym przez oficera policyi, niechce się oddalić. Pomimo te ostrzeżenia młodzież nieprzestawała wzniecać coraz bardziey zamieszania, maiąc na swoiey stronie tak iak i wczora nayniższą klassę pospólstwa. Musiano więc użyć siły zbroyney; wydano rozkaz oddziałom strzelców i żandarmeryi, aby do nieposłusznych dały ognia. Nastąpiło to natychmiast; nikt iednak niebył zabitym, ani nawet ranionym.

Ten środek zwierzchności tem był potrzebnieyeszym, iż sami nawet obywatele spokoyni i lubiący porządek, zniechęceni wczorayszem postępowaniem zuchwałey młodzieży i towarzyszącego iey pospólstwa, zgromadzili się byli na placu *Hotel de Ville* w zamiarze poskromienia buntowników. Gdy iednak uyrzeli działaiącą zwierzchność, zostawili iey dalsze domierzenie sprawiedliwości. Kilkunastu podżegaczów powiększey części z młodzieży szkolney wpadło w ręce policyi. Takie to środki, a do tego nadchodzące wiadomości z Paryża nienader pomyślne dla niespokoynych, uśmierzyły ich i miastu powróciły żądaną spokoyność.

(Dalszy ciąg późniey.)

Anglija.

z Londynu 27 Czerwca.

Na posiedzeniu parlamentu wyższego w przeszły wtorek odbytém, Lord *Liwerpool* uczynił uwagę, iż niewidzi przyczyny do dalszego sprawy Królowey odkładania. Na co Lord *Grey* odpowiedział długą mową w wyrazach nader mocnych, przez którą chciał skłonić do cofnienia iuż mianowaney kommissyi sekretney i dowodził, że petycyia Królowey powinna znaleść względ. Margrabiowie *Lansdaun* i *Boulteley* oraz Lordowie *Erskine*, *Holland* i *Belhawen* tegoż byli zdania; pomiwo iednak tego wszystkiego, przełożenie pomienione odrzuconem zostało większością 102 głosów przeciwko 46.

Petycyia Królowey podana parlamentowi wyższemu, a przez którą N. Pani protestuie się przeciwko badaniom sekretnym, niczem innem nie iest iak wybiegiem adwokatów. Należy wiedzieć, że ze strony Rządu nienastąpiło iescze żadne zaskarzenie i że ministrowie usuwaią się od wszelkiey dalszey odpowiedzialności zostawuiąc parlamentowi rozwiązanie pytania: Czy należy przystąpić do śledzeń sądowych? (Dla tego to, mówią gazety ministrowskie, zdanie adwokatów Królowey iakoby chciano ią sądzić zaocznie, iest tylko próżnym pretextem.)

Hiszpanija.

z Barcellony, 16 Czerwca.

Choroby zarazliwe panuiące na wyspie Maiorce niedoszły ieszcze do Palmy stołecznego miasta tey wyspy. W całey katalonii przeciągnięto kordon. W San Cerwere naypierwiey spostrzeżono zarazę i w siedm dni po spostrzeżeniu iuż 150 ludzi było na nią umarło. We dwa dni późniey było chorych 679, z których naywięcey cierpiało gorączki zaraźliwe. W St Salvador umarło także iednego dnia 42 ludzi. Zresztą zwierzchność mieyscowa tameczna przedsięwzięła wszelkie środki dla sprowadzenia naybiegleyszych doktorów i dla opatrzenia wyspy w żywność.

Kurs Petersburski.

Dukat: hollend: nowy	— rubli as:	—	11 75. k.
Ditto — Ditto stary	— Ditto	—	11 30.—
Rubel srebrny —	— Ditto	—	3 75.—

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.